

GEOMETRİDE TEMEL KAVRAMLAR

1

DÜZLEMİ TANIMLAMA

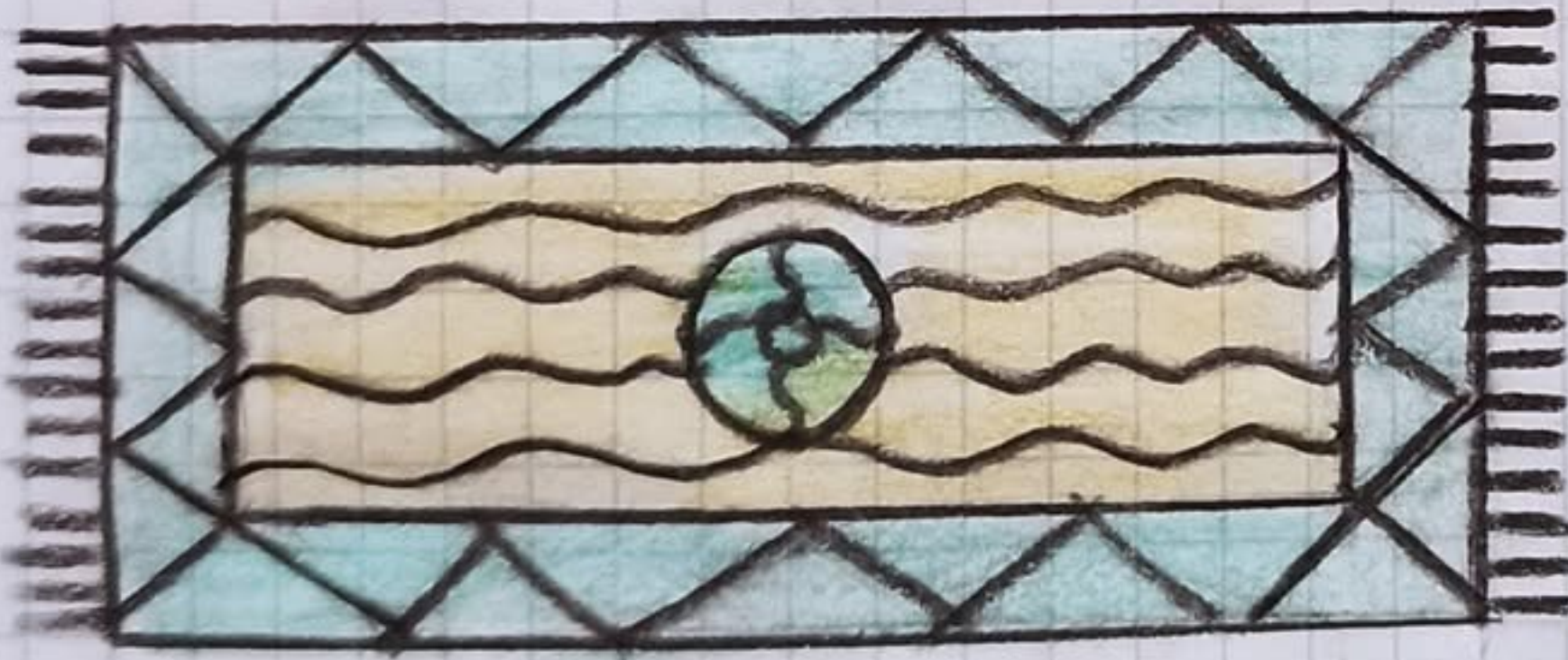
⇒ İstenilen büyüklükte ve genlikte olabilen düz bölgelere **düzlem** denir.

⇒ Düzlem modeli üzerinde yer alan ve düzlemi oluşturan parçalara **düzlem parçası** denir.

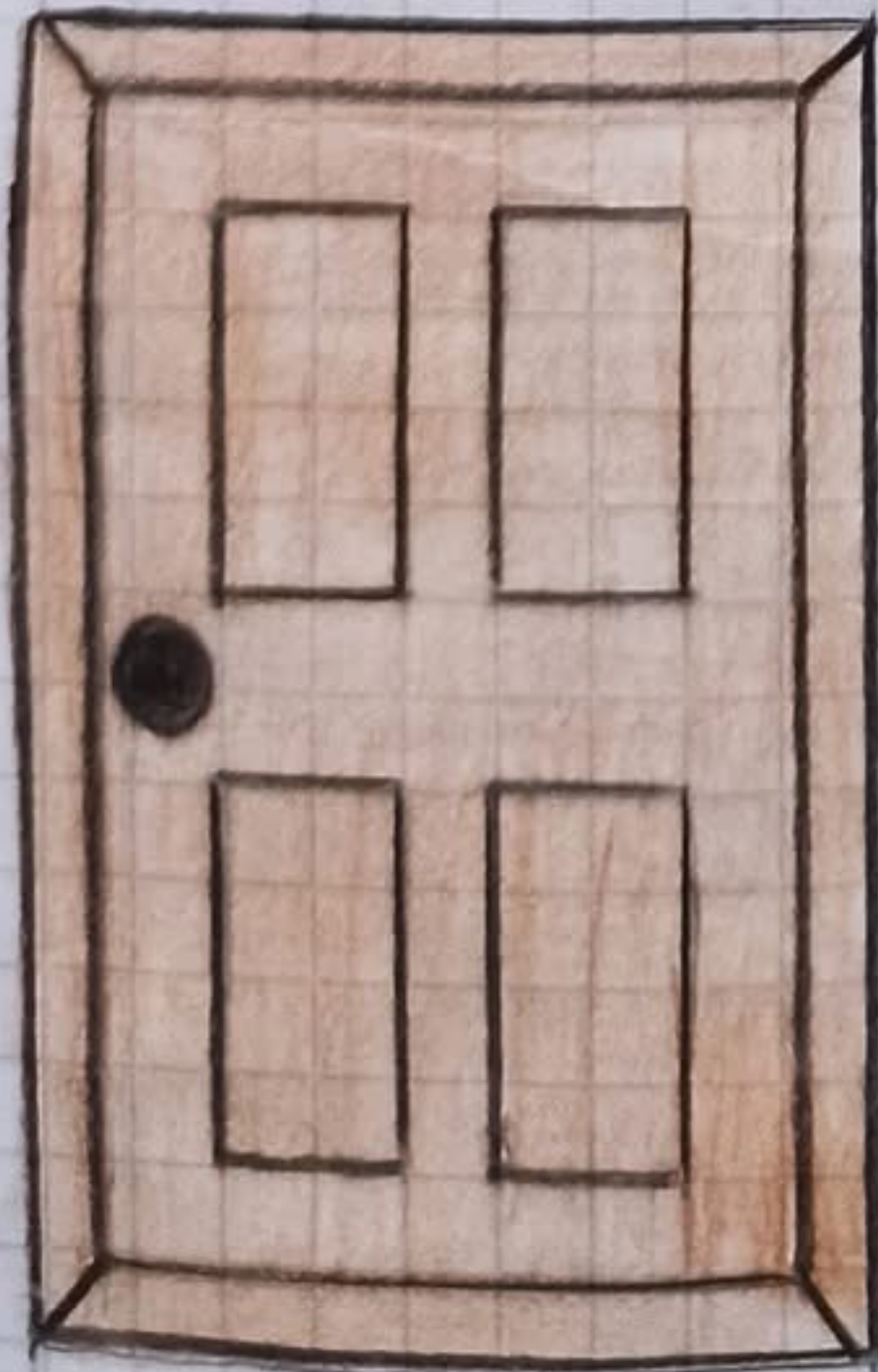
⇒ Düzlem parçalarının şekline de **düzlemsel şekil** denir.

Örnek: Duvar düzlem modelidir.

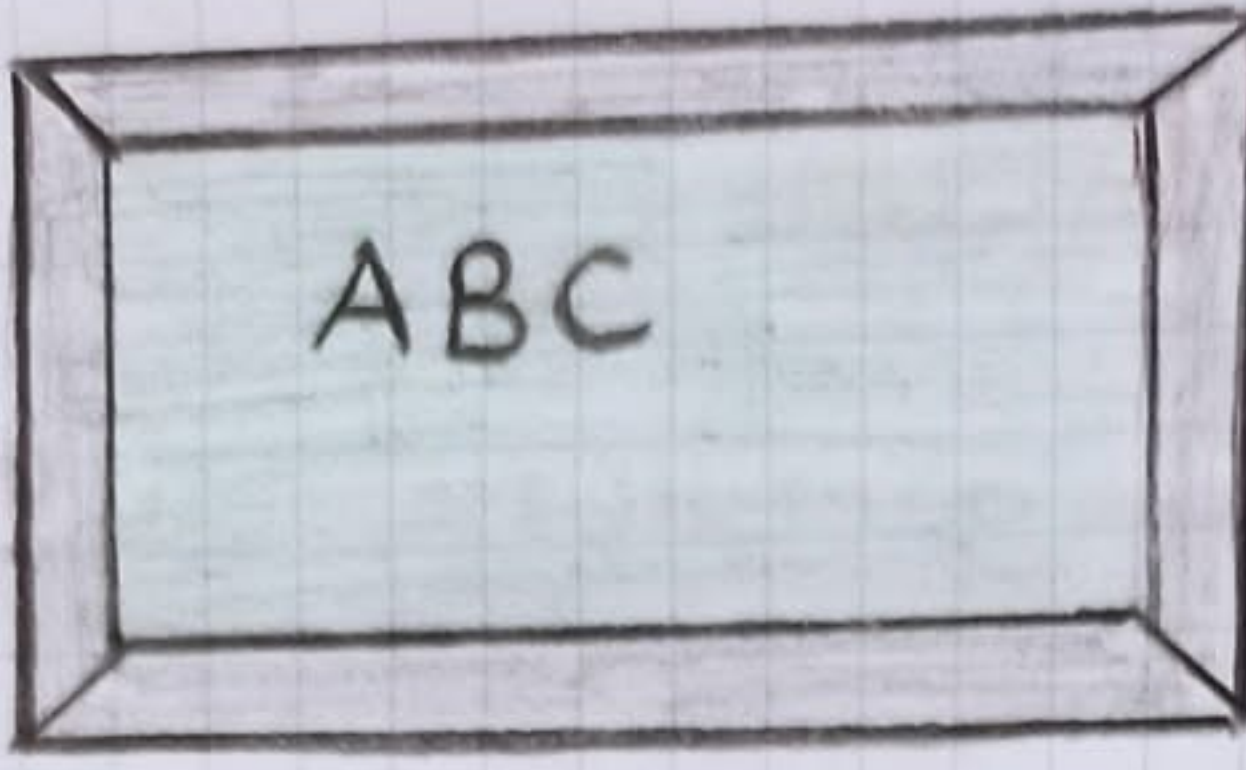
Duvarda asılan tablo düzlemsel şekildir.

→ Halı düzlem modeli olurken halıdaki desenler düzlemsel şekil modelidir.

→ Kapının yüzeyi düzlem, Kapının yüzeyindeki desenler düzlemsel şekildir.

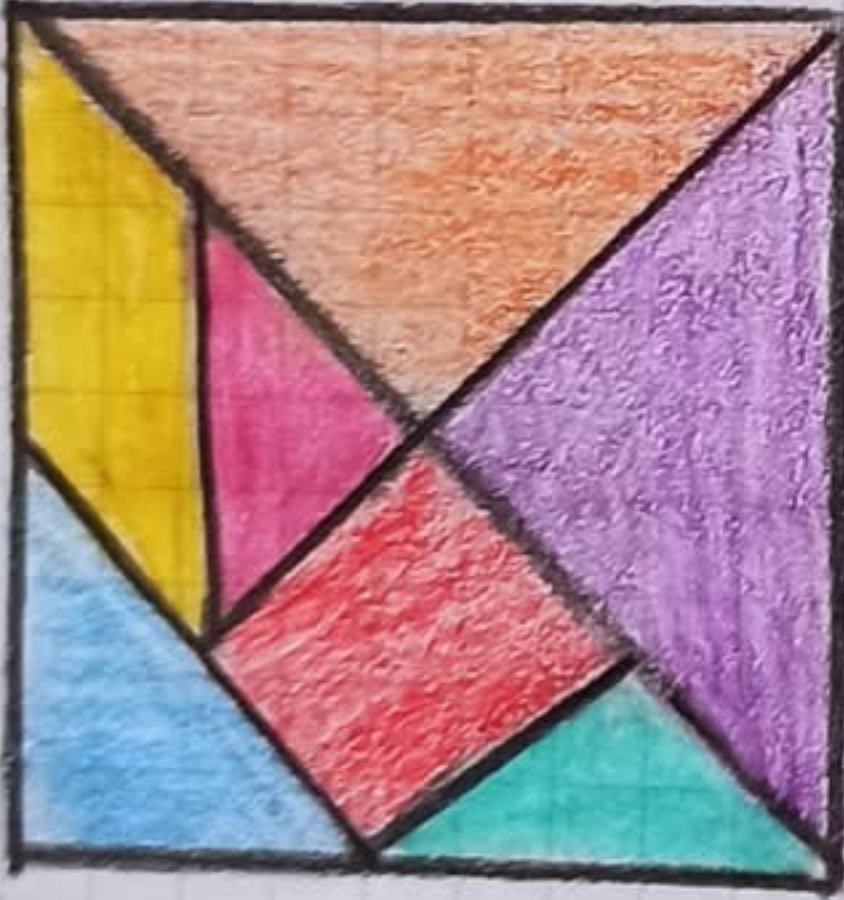

→ Yazı tahtası
düzlemdir.

→ Yüzeyi düz olmayan şekiller düzlem
örnek olamaz.

→ Top düzlem değildir.

→ Bazı parçalar bir
araya gelerek bir düzlem
modeli oluşturabilir.
Örneğin tangram parçaları
bir araya gelmiş ve bir
düzlem modeli oluşturmuştur.

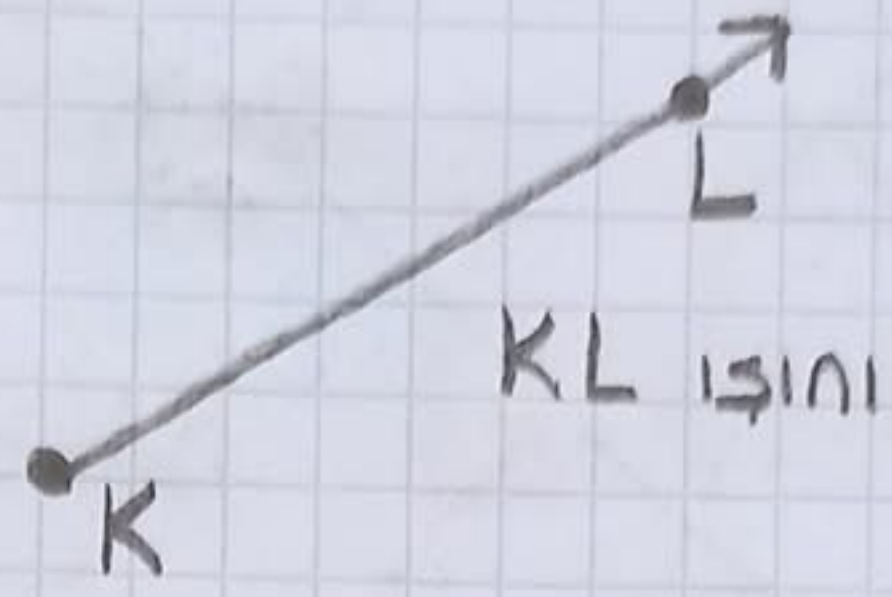
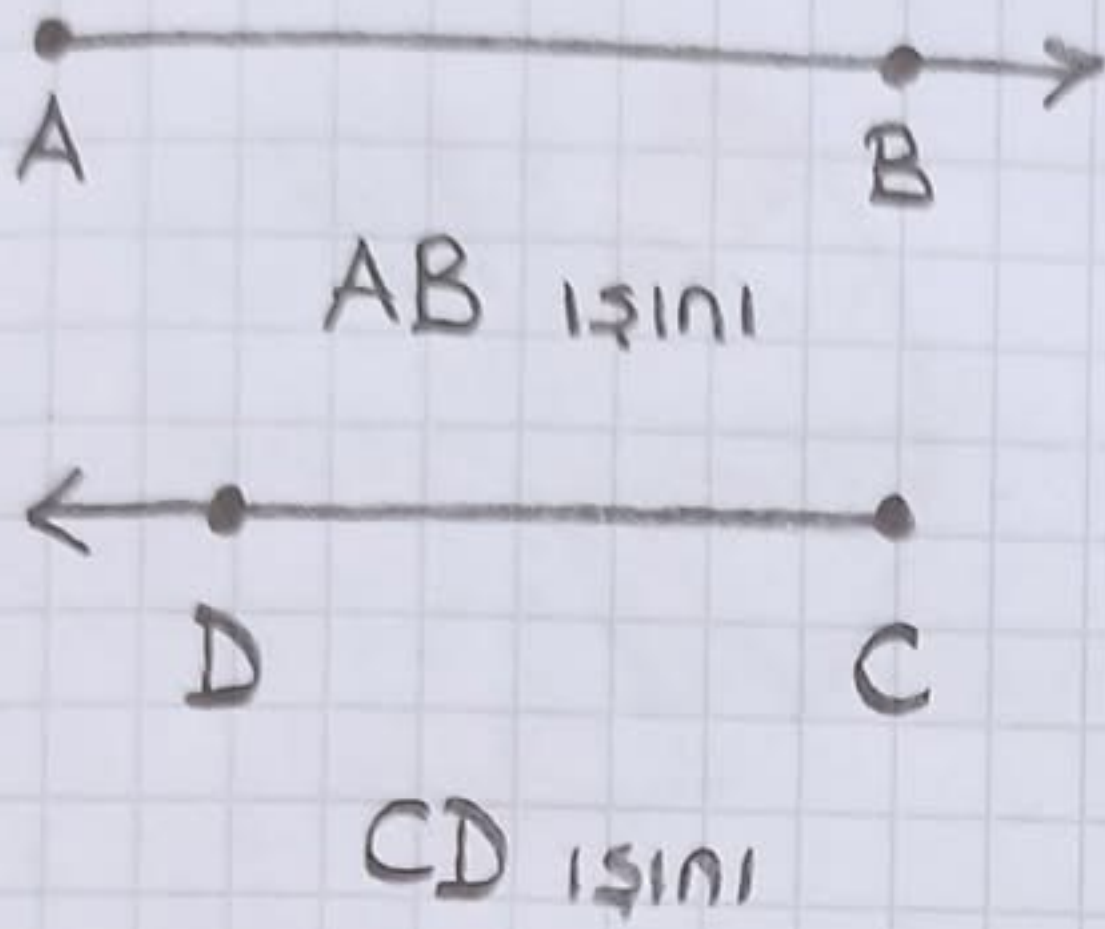
Tangramın parçaları birer düzlemsel
şekildir.

→ Trafik levhası düzlem,
Levhanın içindeki
önlem işareti düzlemsel
şekildir.

AÇILARI İSİMLENDİRELİM VE SEMBOLLE GÖSTERELİM

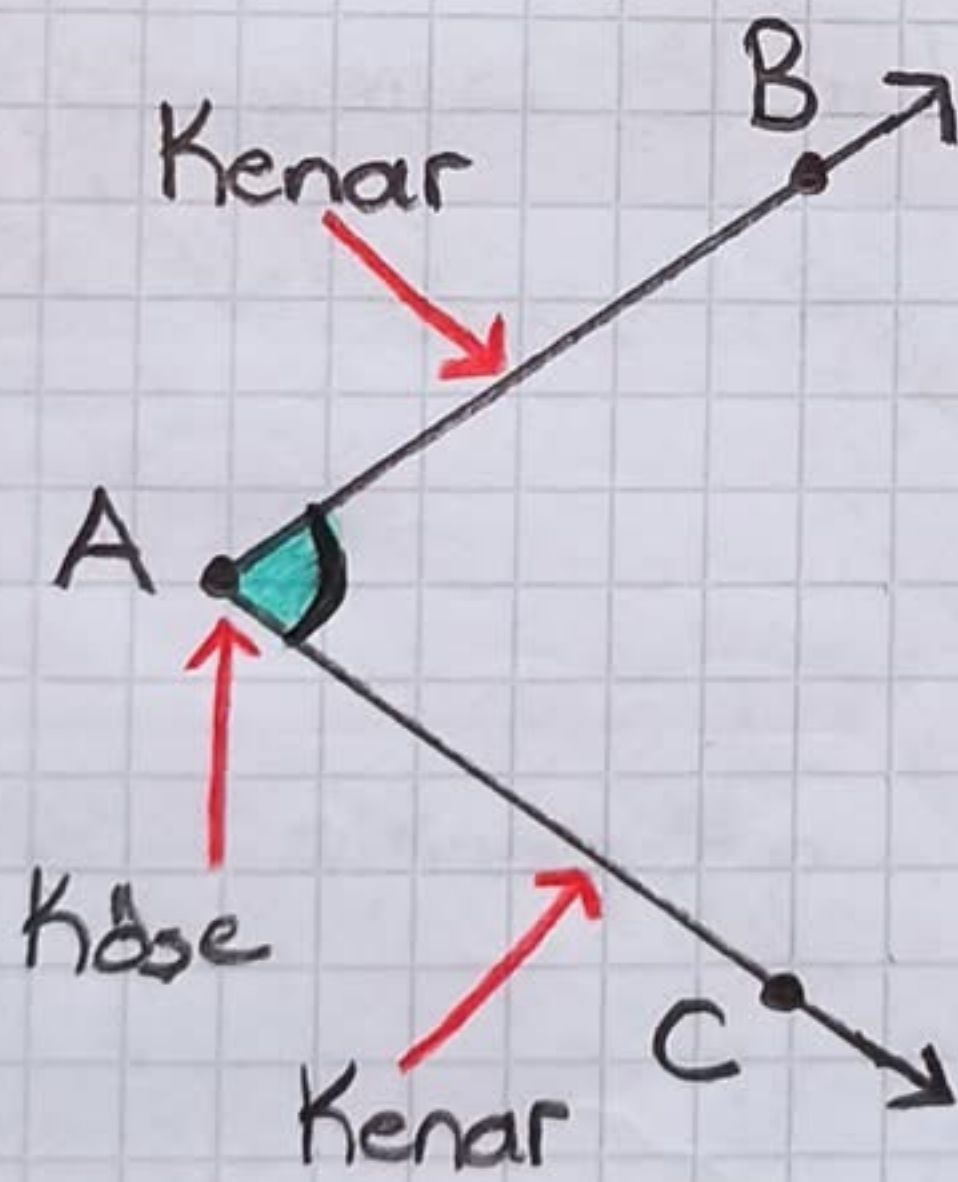
③

Başlangıç noktası belli, bir yönde sonsuza kadar giden çizgilere **ışın** denir.

♥ Başlangıç noktaları aynı olan iki ışının arasında kalan açılığa **açı** denir.

Örnek:

♥ Açı, köşesine yazılan büyük harfle gösterilir.

♥ Bir açının bir köşesi ve iki kenarı bulunur.

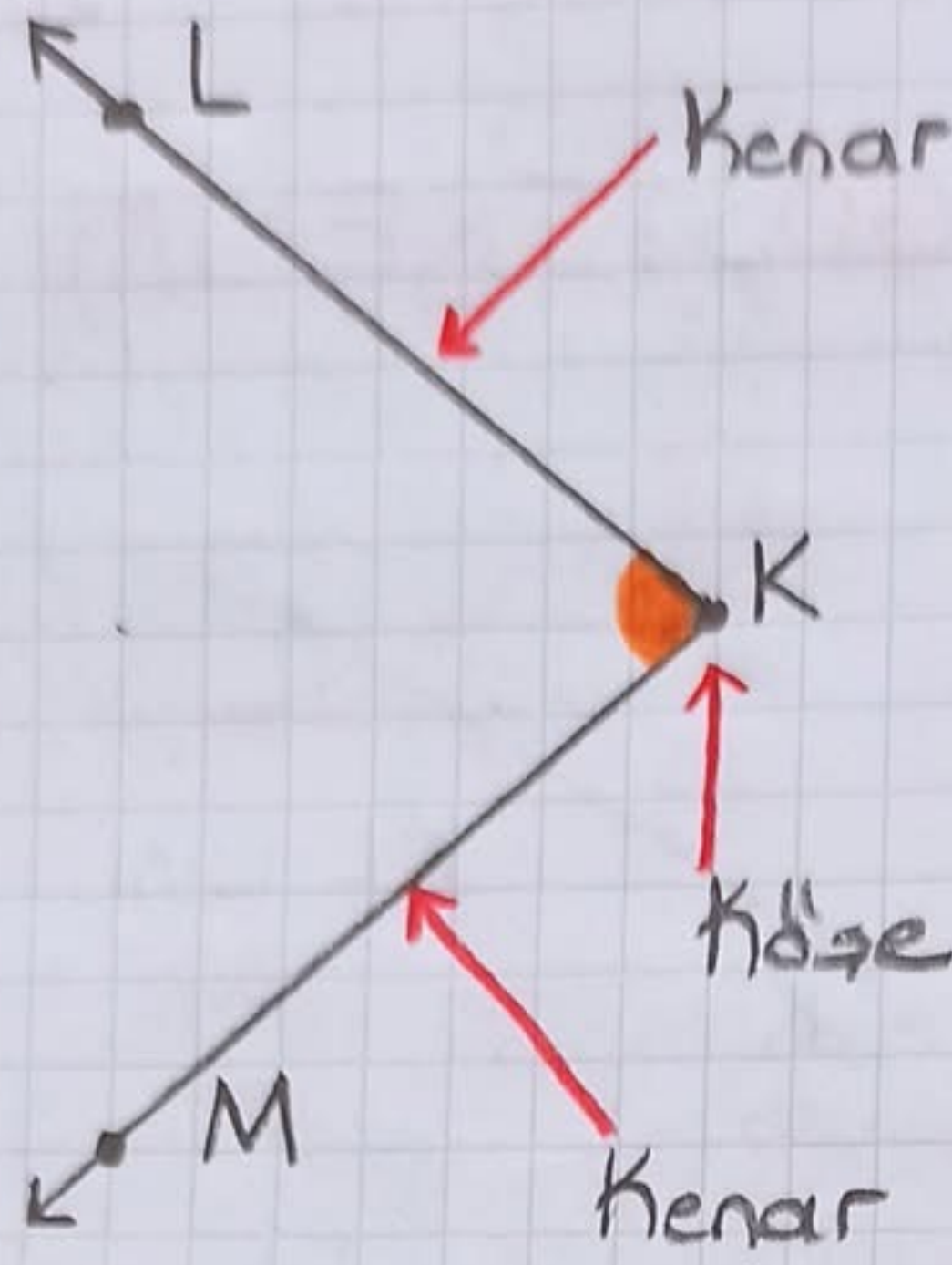
♥ Köşesi A köşesidir.

♥ Kenarları AB ışını ve AC ışınıdır.

♥ Açı A açısı veya BAC açısı, CAB açısı olarak isimlendirilir.

♥ Açı sembolle \hat{A} , \widehat{BAC} veya \widehat{CAB} olarak gösterilir.

Örnek

Yukarıdaki açının;

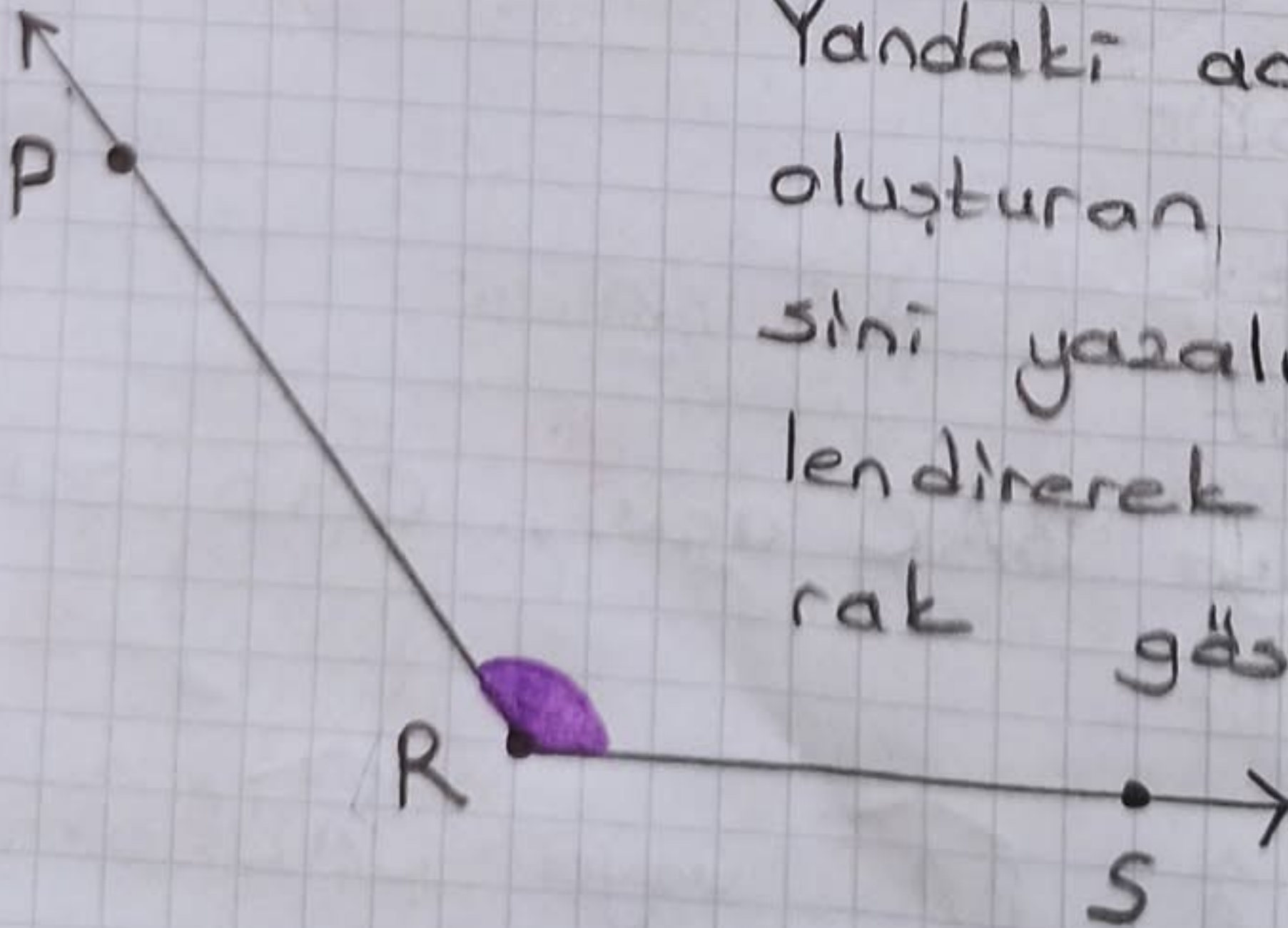
Köşesi \rightarrow K köşesidir.Kenarları \rightarrow KL ışını ve KM ışınıdır.Açı \rightarrow K açısı

LKM açısı

MKL açısı olarak isimlendirilir.

Açı \rightarrow \hat{K} \hat{LKM} \hat{MKL} olarak gösterilir.

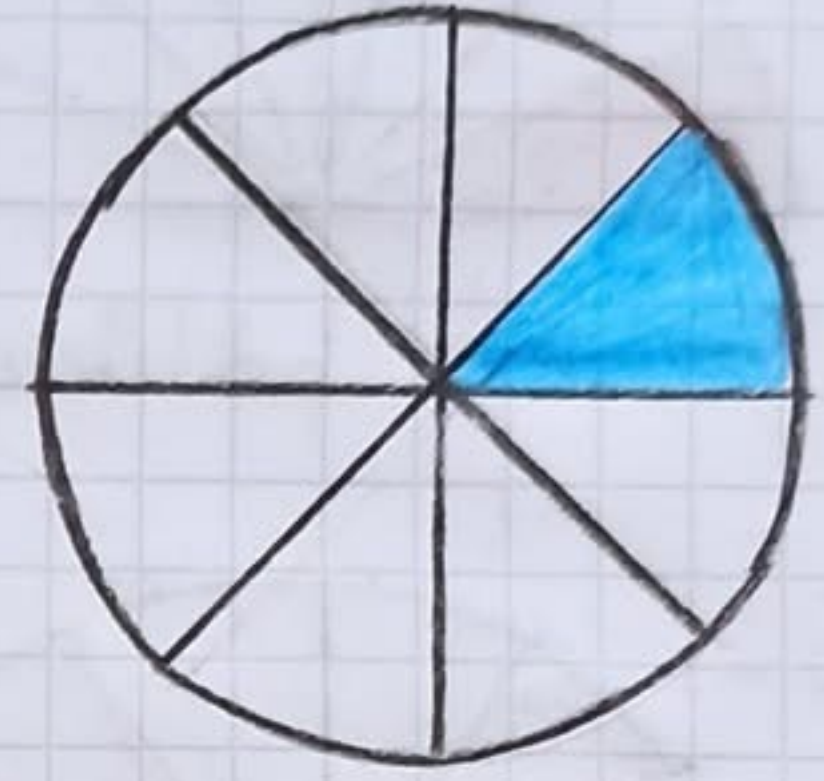
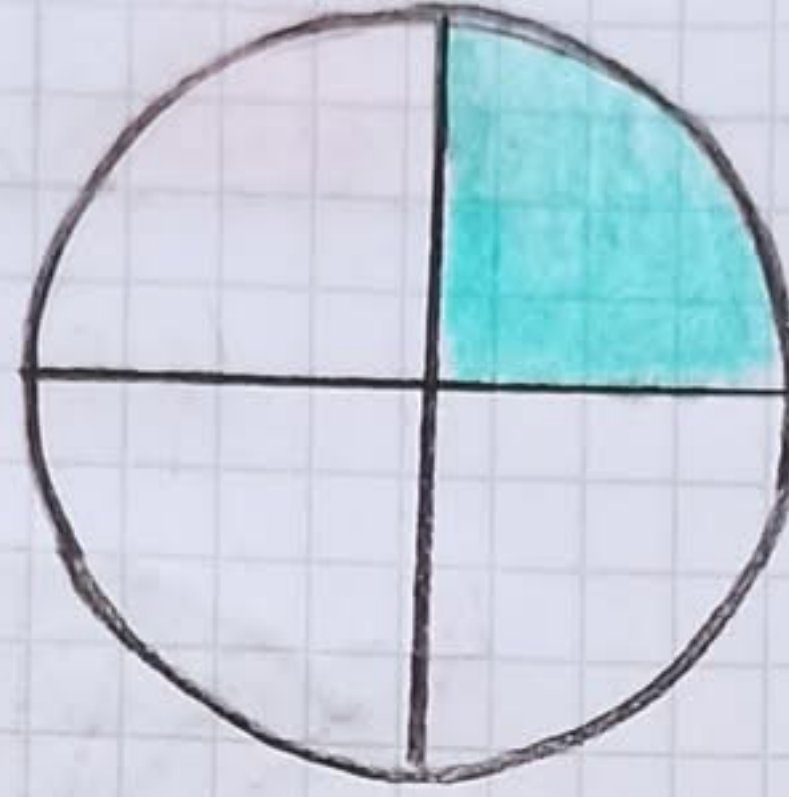
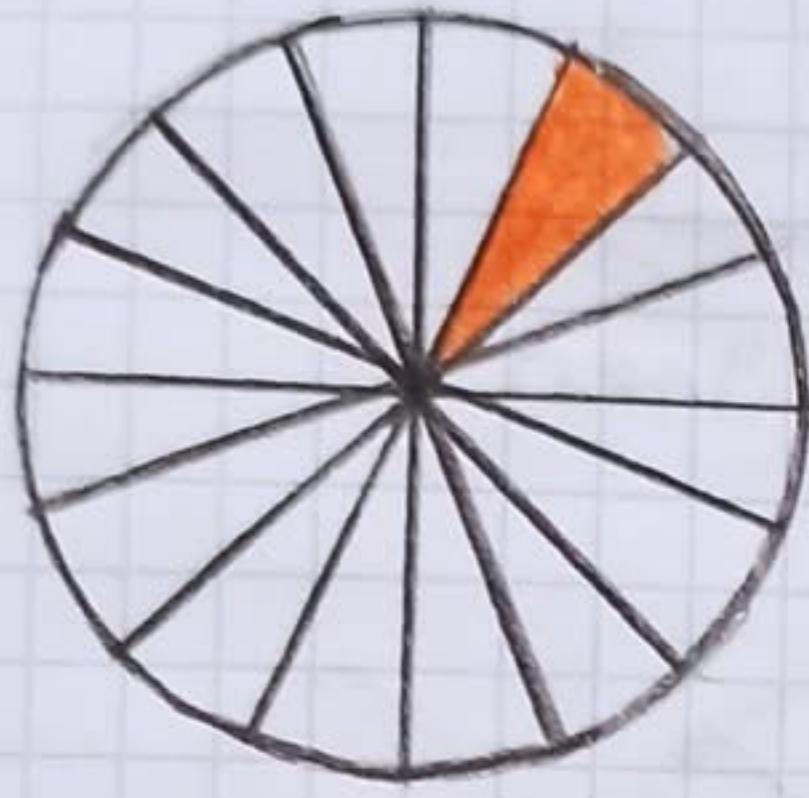
Sıra Sizde

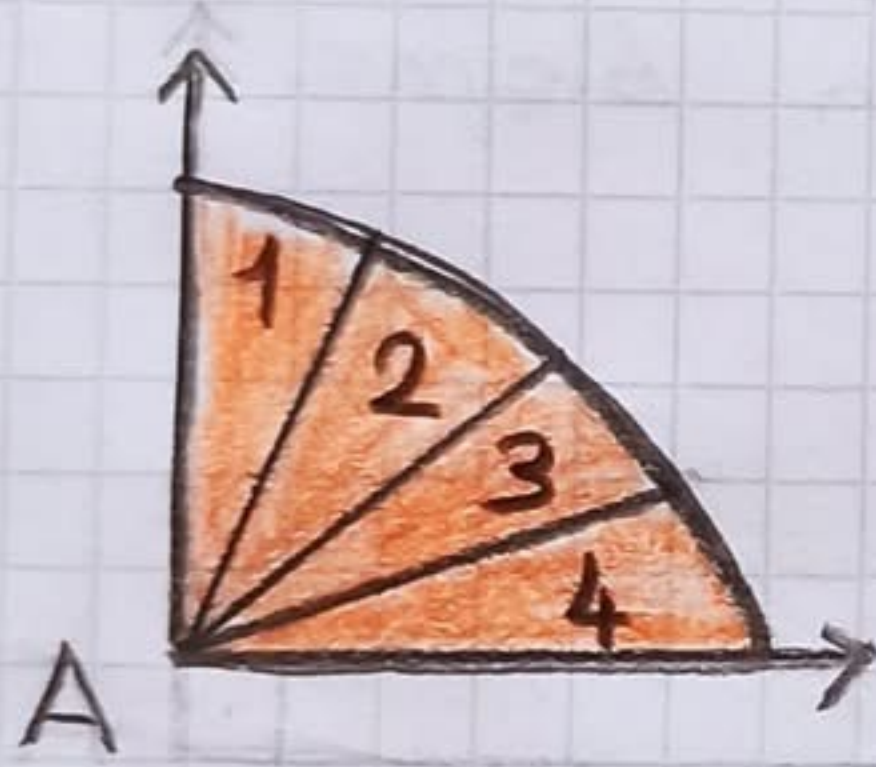
Yandaki açının kenarlarını oluşturan ışınları ve köşesini yazalım ve açıyı isimlendirerek sembol kullanarak gösterelim.

AÇILARI STANDART OLMAYAN ÖLÇME ARAÇLARIYLA ÖLÇELİM

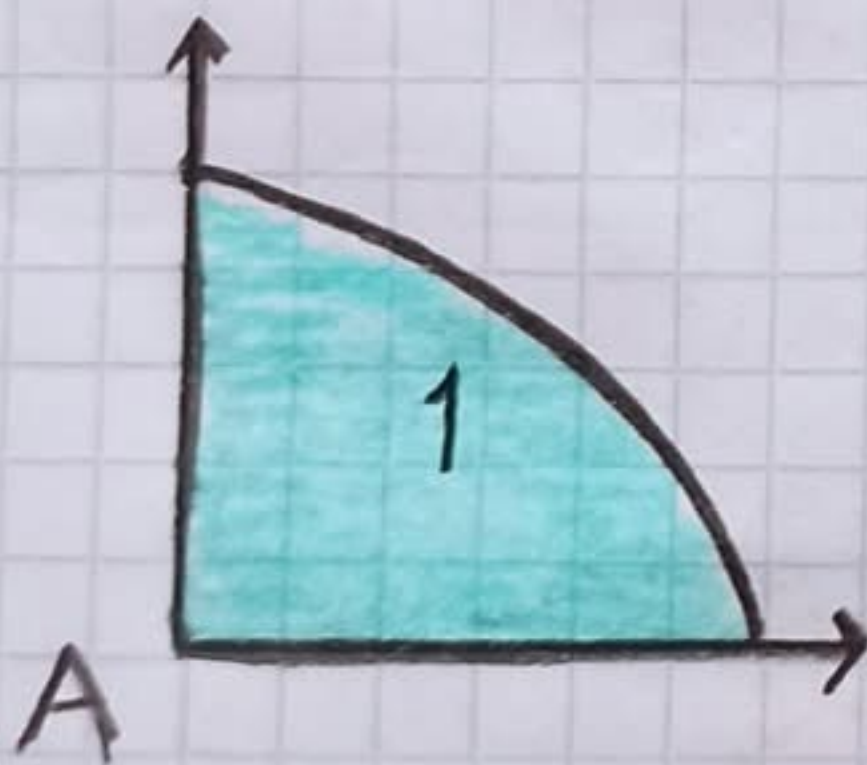
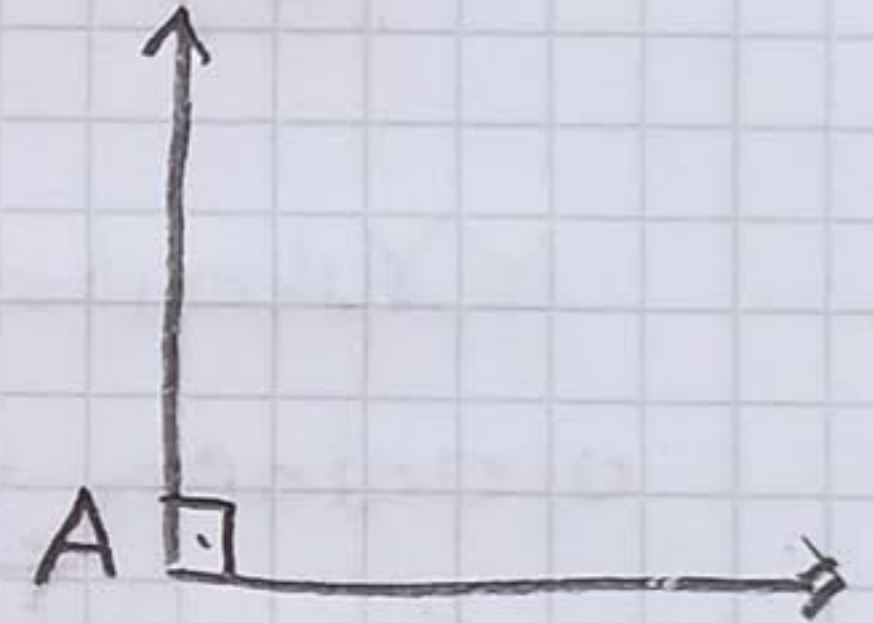
5

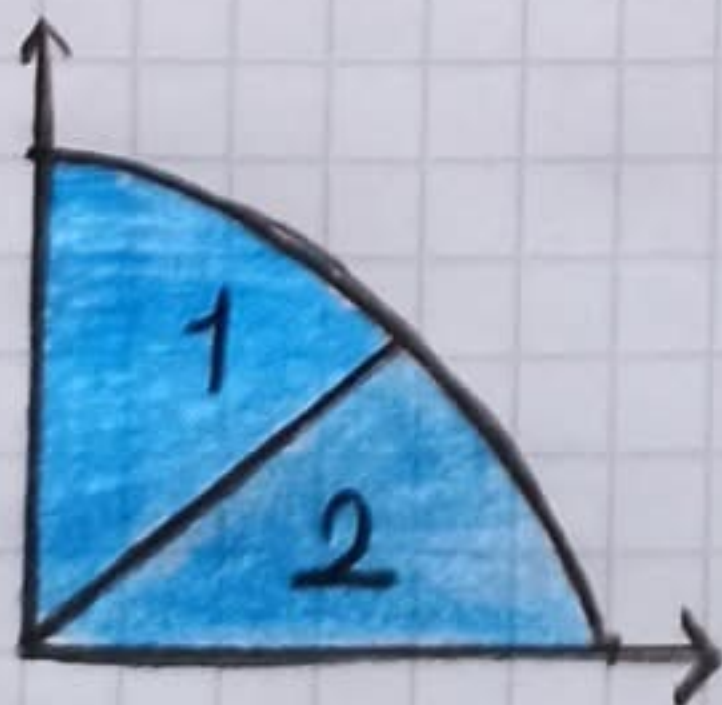
Açılar standart olmayan farklı birimlerle ölçülebilir. Bu durumda ölçme sonuçları birbirinden farklı olur.

A açısının
ölçüsü 4 turuncu
birim

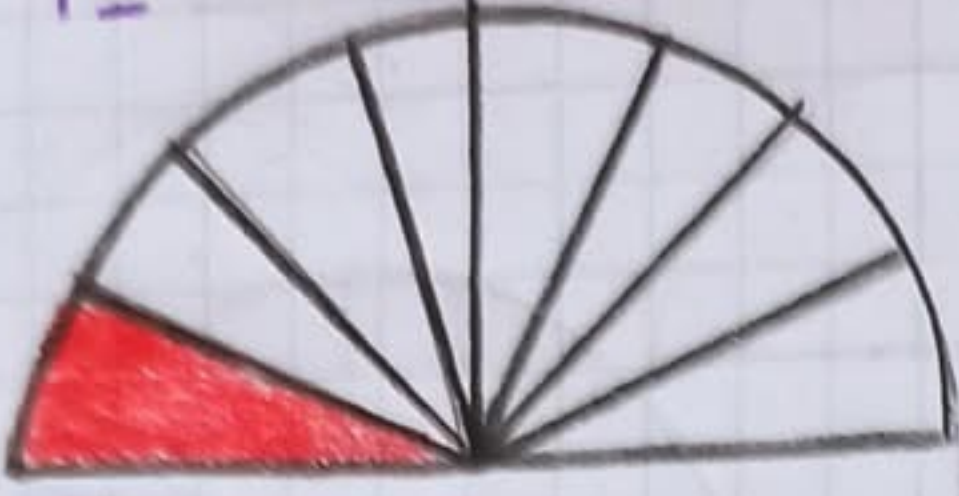
A açısının
ölçüsü 1 yeşil
birim

A açısının
ölçüsü 2 mavi
birim

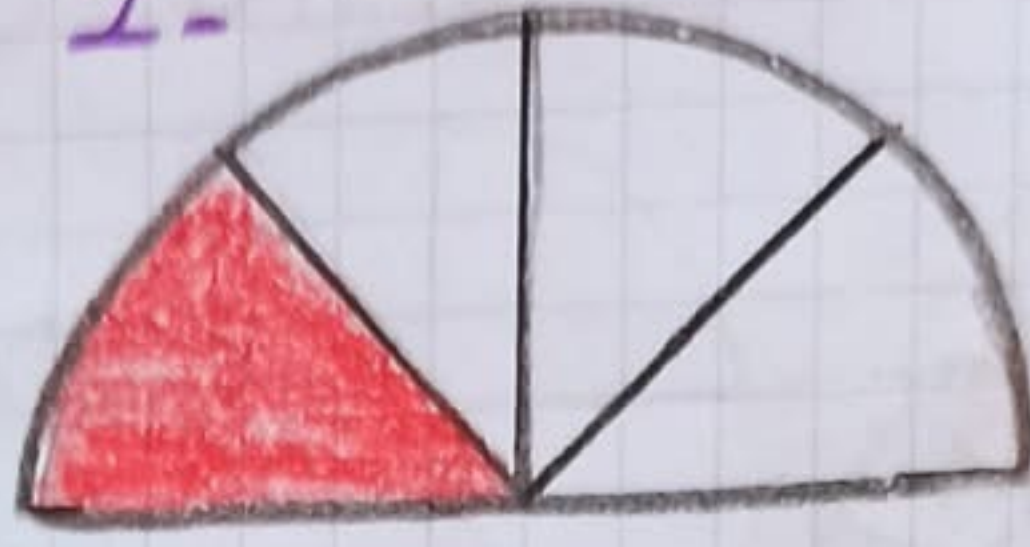
♥ Aynı açı olmasına rağmen ölçüm sonuçları farklı çıkıyor. Ölçümlerin aynı olması için standart ölçme birimlerine ihtiyaç vardır.

1-

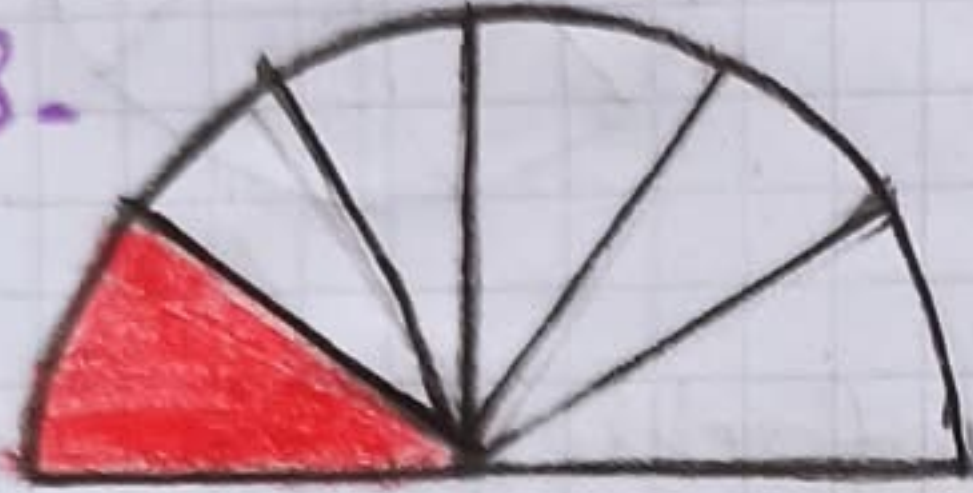
8'e bölünen

2-

4'e bölünen

3-

6'ya bölünen

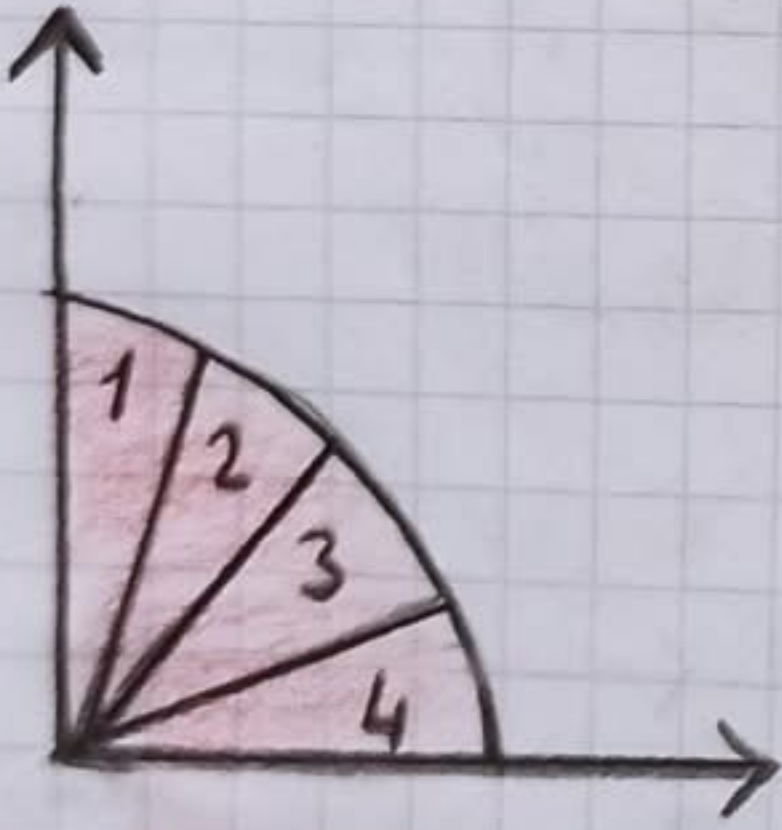
4-

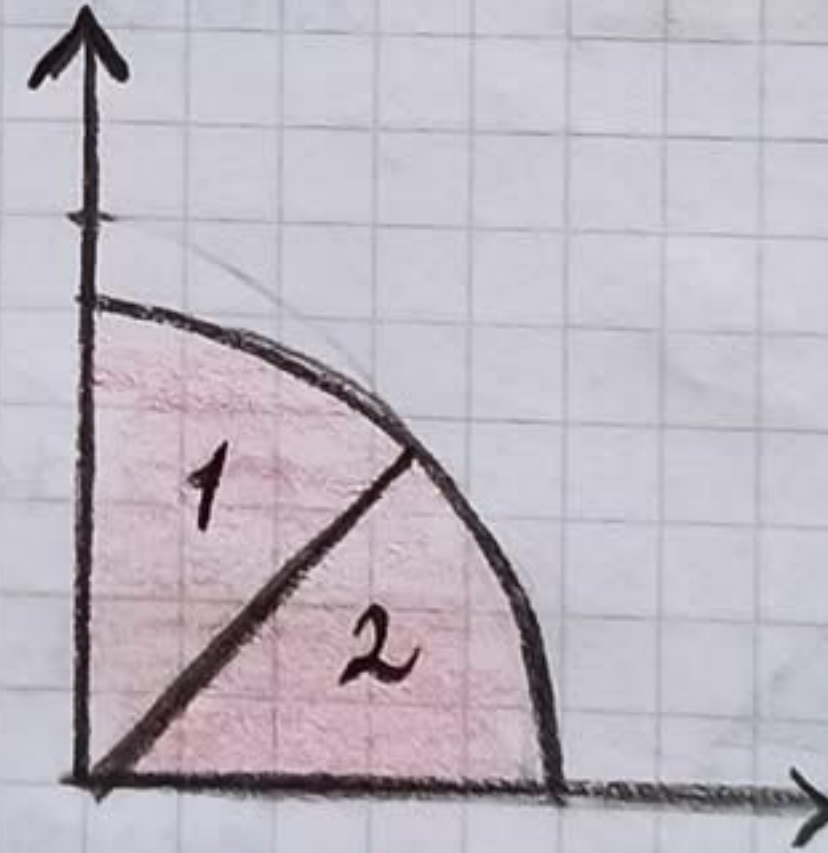
12'ye bölünen

Yukarıda standart olmayan ölçme araçları verilmiştir.

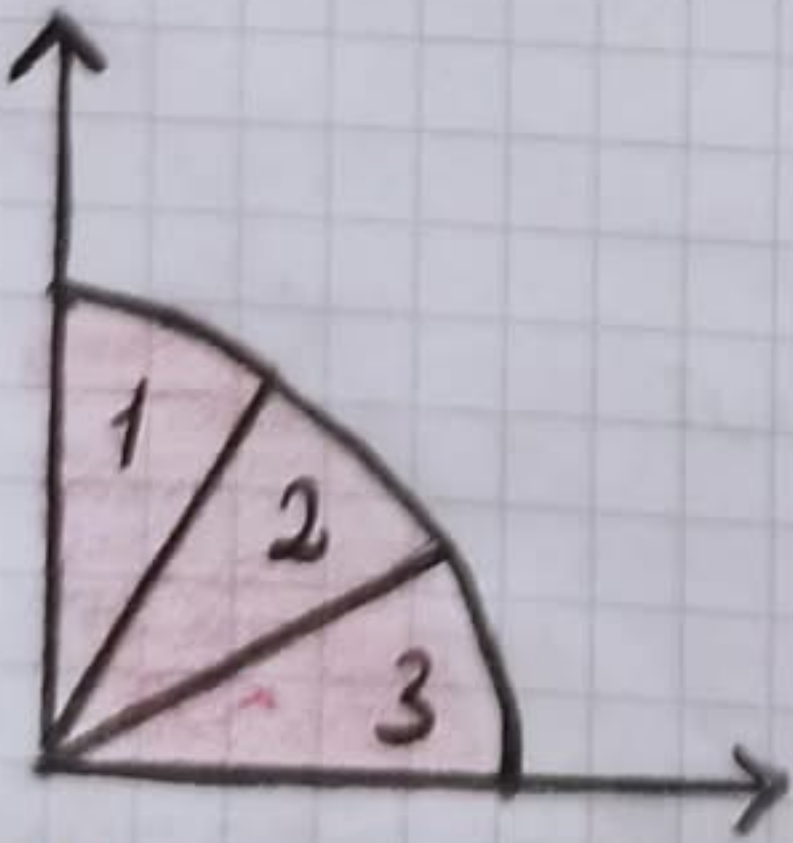
Buna göre

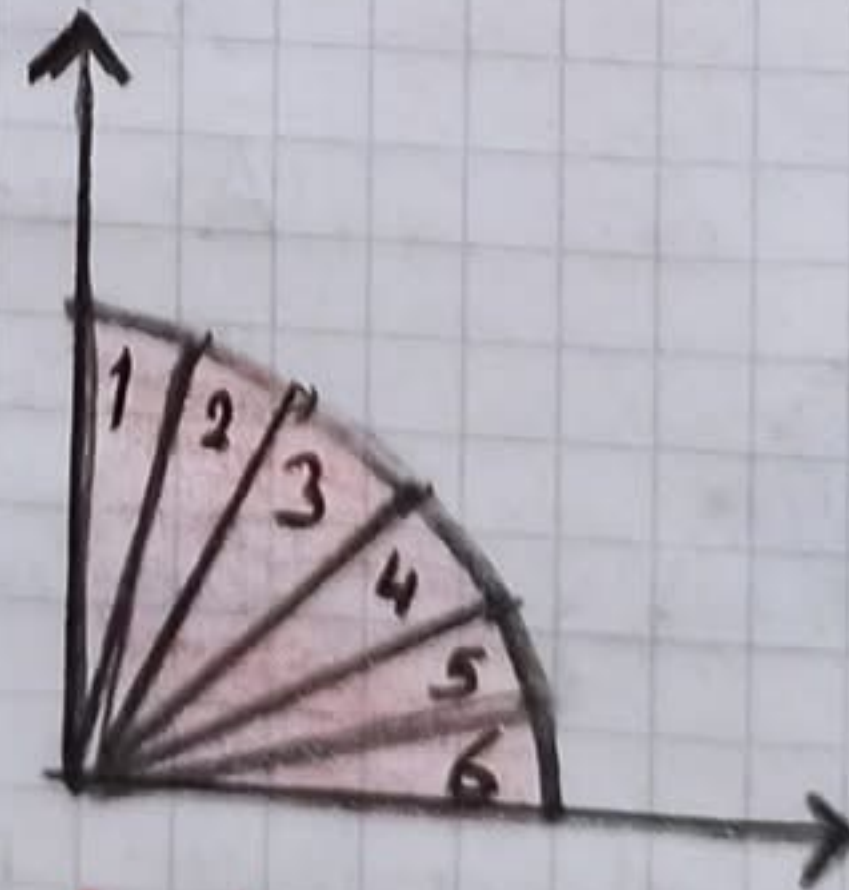
4 birim

2 birim

3 birim

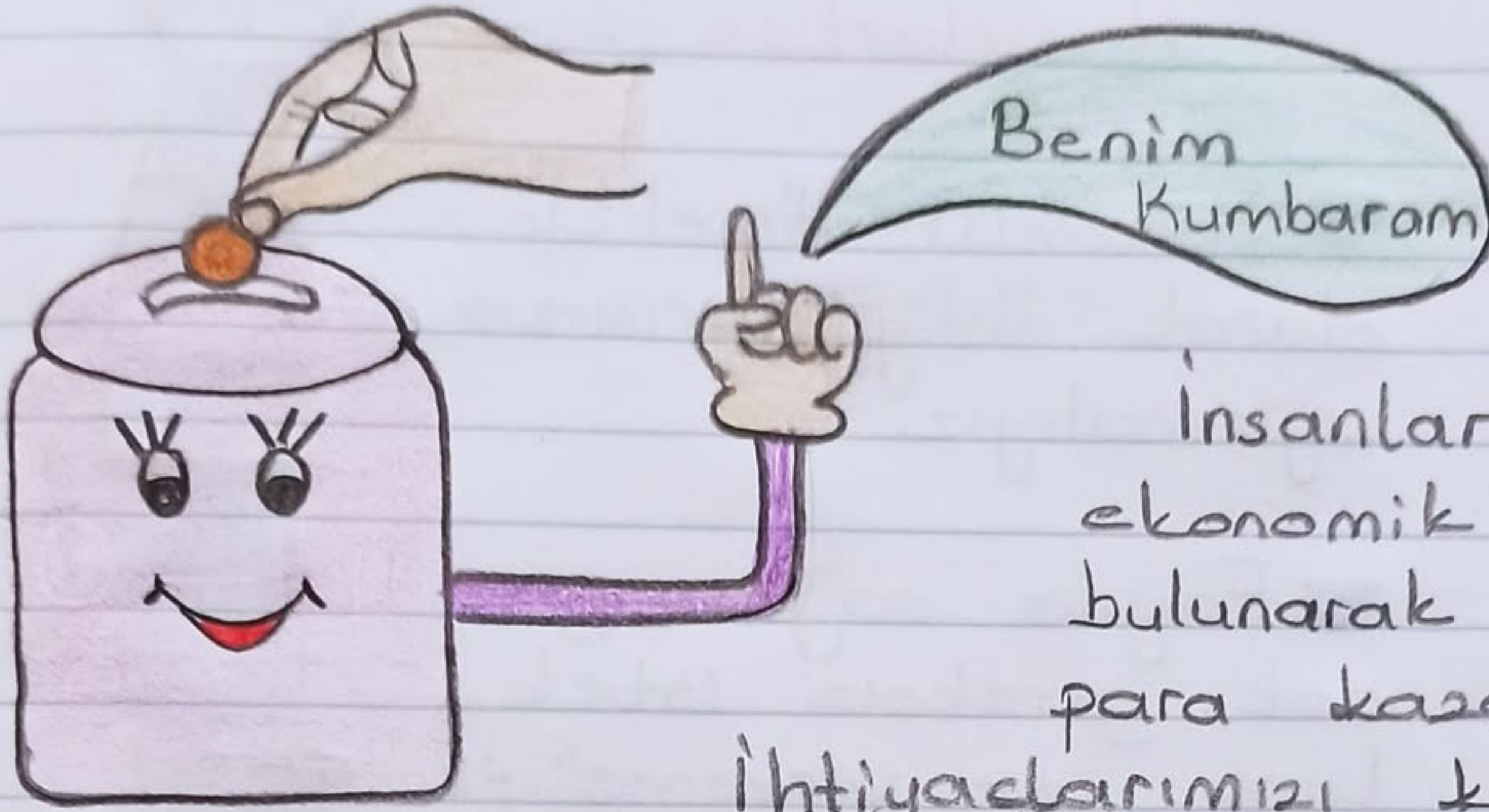

6 birim

Acı aynı fakat ölçümler farklı çıkıyor.
Standart ölçme araçları kullanmalıyız.

KENDİ BÜTÇEM

1.

İnsanlar çeşitli ekonomik faaliyetlerde bulunarak karşılığında para kazanırlar.

İhtiyaçlarımızı karşılamak için kullandığımız değişim aracına **para** denir. Bu araç kağıt ve madeni olmak üzere iki çeşittir. Bununla birlikte kredi ve banka kartları ile akıllı telefonlardaki mobil bankacılık yöntemleri de paranın dolaşımına yardımcı olur.

Paramızı nasıl kullanacağımızı ailemizle birlikte planlamalıyız. Yaptığımız bu planlamaya **bütçe** denir.

Bütçe hazırlanırken gelir ve giderlerimizin denk olmasına dikkat etmemiz gerekir.

- Aile büyüklerimizin yaptıkları meslekler ile kazandıkları paralara **gelir** denir.
- İhtiyaçlarımız ve isteklerimiz için harcadığımız paralara **gider** denir. Örneğin oturduğumuz evin kirası gider, babamızın çalışarak aldığı maaşı gelirdir.

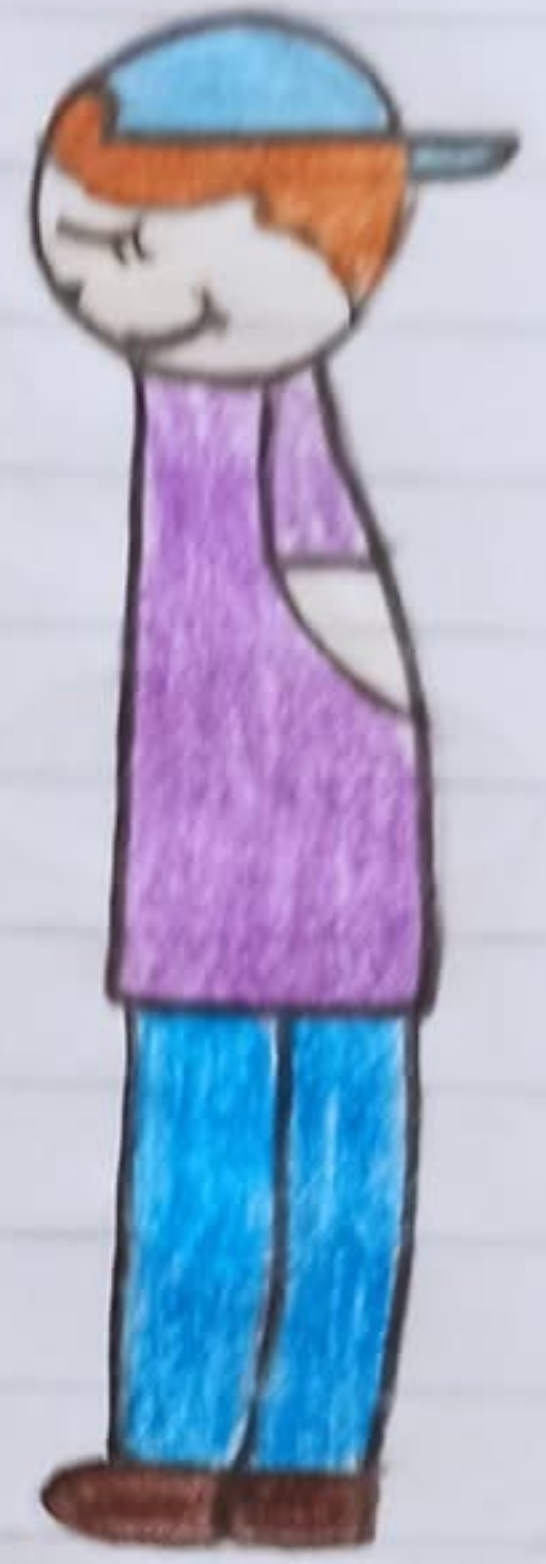
Bütçe yapmak insanlara planlı ve tutumlu olmayı öğretir. Böylece insanlar paralarını daha dikkatli kullanır.

Kendimize Ait Bütçemizi Hazırlarken;

♥ Paramızı öncelikli olarak ihtiyaçlarımıza ayırmalıyız.

♥ Fayda sağlamayacak, gereksiz isteklere yer vermemeliyiz.

♥ Giderlerin harcanmasından sonra kalan paramızı biriktirmeliyiz.

♥ Satın aldığımız ürünleri gerektiği şekilde kullanmalıyız.

♥ Tamir ettirebileceğimiz ürünleri atmamalıyız.

Örnek Bütçe

Gelirler

Annemin maaşı : 7000 TL
Babamın maaşı 8000 TL
+
15.000 TL

Tasarruf 15000
Tasarruf 11.000
4.000 TL

Giderler

Ev kirası: 2000 TL
Faturalar: 1.500 TL
Gıda : 3.000 TL
Giyim : 500 TL
Yakıt : 2000 TL
Okul : 800 TL
İstek : 1000 TL
Ulaşım : + 200 TL

11.000 TL

KURALLARLA YAŞIYORUZ

①

İnsanlar içinde yaşadıkları toplumda bulunan kurallara uymalıdır.

- Kurallara uyulmazsa düzenlilik oluşur, karmaşa yaşanır.
- Suç oranı artar.
- Adaletsiz bir toplum oluşur.
- Hak ve özgürlüklerimiz kısıtlanır.
- Eşitsizlikler artar.

Kurallara uyulmadığı için insanlara bazı yaptırımlar uygulanır. Yazılı kurallara uyulmadığında yasal yaptırımlar uygulanır.

Yazılı olmayan kurallara (gelenek, görenek) uyulmadığı zaman kişiler toplum tarafından ayıplanır, kınanır.

Yaptırımlarla karşılaşmamak için kurallara uymak gerekir. Kişilerin devlete ve devletin kişilere karşı olan sorumlulukları yasalar aracılığı ile belirlenmiştir.

Yasalar kişilerin hak ve özgürlüklerini güvence altına alır. Yasalar devlet ve kişiler arasında eşitlik sağlar.

Bizler nerede olursak olalım kurallara uymalı, uymayanları uyarmalıyız.

TRAFİK KURALLARINA UYMANIN BİREY VE TOPLUM HAYATINA ETKİLERİ

♥ Trafik kuralları hayatımızı kolaylaştırmak için vardır. Bu kurallar trafikte herkesin can ve mal güvenliğini korumak için konmuştur.

♥ Trafikte başkalarının hakkını çiğnememek ve trafiğin düzenini bozmamak için trafik kurallarına uymak gerekir.

♥ Engelli kişiler için ayrılmış park yerlerine araç park edersek, engelli sürücünün hakkını çiğnemiş oluruz.

♥ Tekerlekli sandalye kullanıcıları ve görme engelliler için yapılan engelli rampalarının önüne araç park etmek bu durumdaki kişilerin hayatını zorlaştırır.

♥ Trafik kurallarına uyulmadığında ekonomik zararlar da ortaya çıkar. Maddi hasarlar, yaralıların tedavi masrafları vb. ülke ekonomisine zarar verir.

3. BÖLÜM: IŞIK KİRLİLİĞİ

-1-

IŞIK KİRLİLİĞİ VE OLUMSUZ ETKİLERİ

Işığın yanlış miktarda,
yanlış yönde,
yanlış zamanda,
yanlış yerde kullanılmasına

ışık kirliliği denir.

Günümüzde ışık kirliliği, çevre kirliliğinin
en hızlı artan ve en yaygın türüdür.

Işık Kirliliğine Neden Olan Durumlar

1- Gece boyunca ışık veren
sokak lambaları ve caddelere
yapılan aşırı aydınlatmalar

2- Gökdelenler gibi çok katlı
binaların ve alışveriş merkez-
lerinin gösteriş ve dikkat çekme ama-
cıyla abartılı şekilde aydınlatılması

3- Gece boyunca evlerden, hastanelerden, dükkan vitrinlerinden, eğlence mekanlarından yayılan ışıklar. -2-

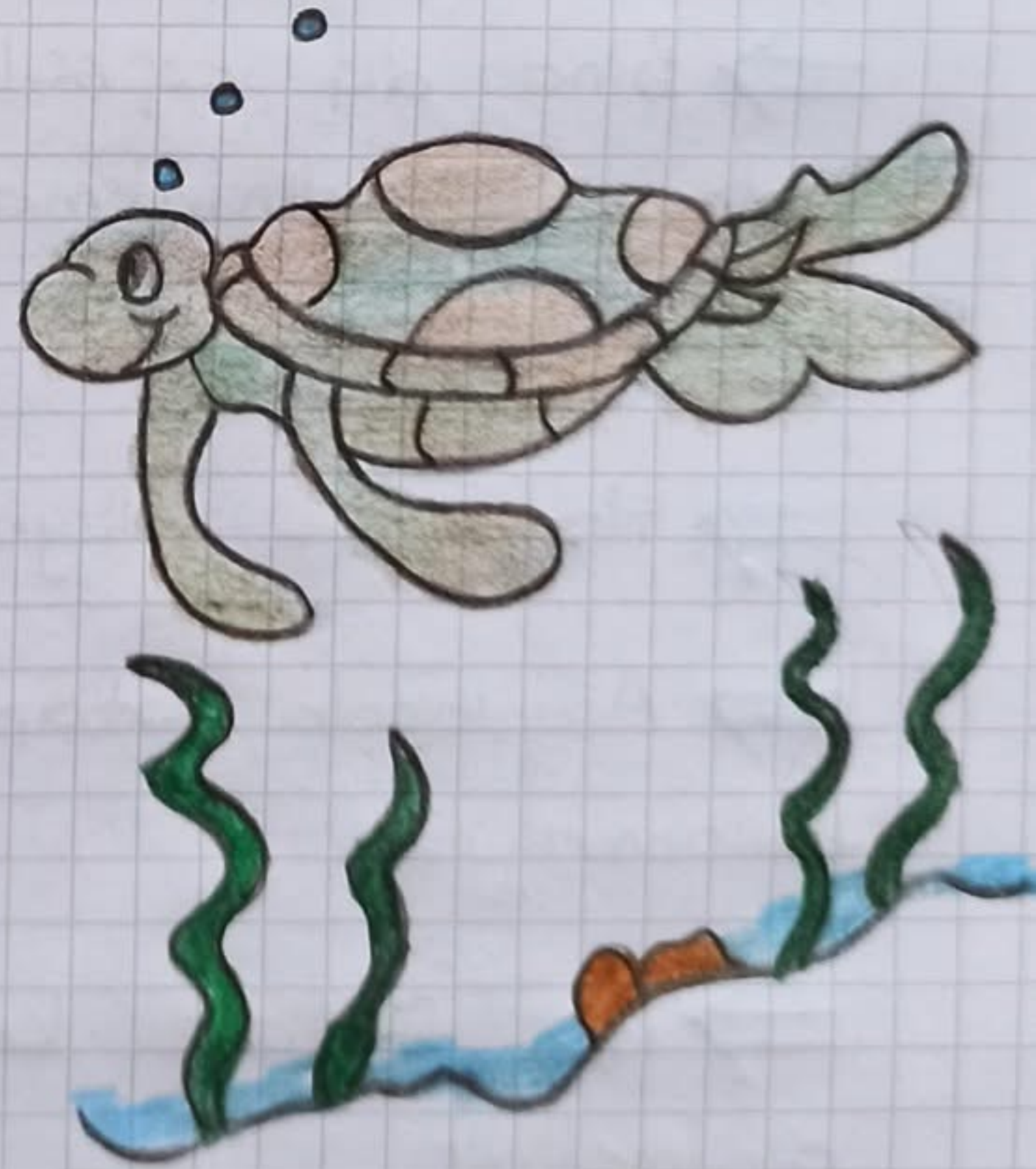

4- Taşıtların farlarından çıkan ışıklar.

5- Reklam panoları için ve güvenlik nedeni ile yapılan aydınlatmalar.

Işık Kirliliğinin Etkileri

- ♥ Gök cisimlerinin gözlenmesini engeller
- ♥ Göçmen kuşlar yönlerini karıştırır
- ♥ Deniz kaplumbağası gibi canlıların nesli tehlikeye girer
- ♥ Bitkilerin yanlış zamanda çiçeklenmesine neden olur

♥ Gece avlanan yarasa ve baykuş gibi canlılar avlanamaz.

♥ Kurbağalar, böcekler gibi birçok canlının doğal yaşamını etkiler

Işık Kirliliğini Azaltmak İçin Çözümler

- ⇒ Işığın gökyüzüne yönelmesini önlemeliyiz. Işığın aydınlatılacak yere doğru yönelmesini sağlamalıyız.
- ⇒ Enerji tasarruflu ve ışığı her yöre saçmayan lambalar kullanmalıyız. Gereğinden fazla aydınlatma yapmamalıyız.
- ⇒ Park ve bahçelerde, bulundukları yatay düzlemin üst tarafına ışık saçmayan perdeli aydınlatma lambaları kullanmalıyız.
- ⇒ Bina dış cephelerinin, reklam ve ilan panolarının aydınlatmasını yukardan aşağıya doğru yapmalıyız.
- ⇒ Harekete duyarlı lambalar kullanmalıyız.
- ⇒ Araçlarda standartlara uygun far lambaları kullanmalıyız.
- ⇒ Işık kirliliği konusunda insanlar bilinçlendirilmelidir.

ŞİİR

1.

♥ Duygu ve düşüncelerin dizeler halinde ifade edildiği yazı türüne **şîir** denir.

♥ Şiirin her bir satırına **dize (mısra)** denir.

♥ Dört dizeden oluşan bölümlere **kıta (dörtlük)** denir.

♥ Şiir yazan kişilere **şair (ozan)** denir.

♥ Her şiirin mutlaka başlığı vardır.

ATATÜRK → Başlık

Dize (Mısra) ← **S**ınıfta en güzel yer,
Senin köşen Atatürk,
Kalbimde en güzel yer,
Senin yerin Atatürk. → **Kıta (Dörtlük)**

İlk yazıyı öğrendim.
Seni yazdım Atatürk.
Okumayı öğrendim.
Sevindin mi Atatürk.

Melahat UĞURKAN → **Şair (Ozan)**

♥ Şiirde her satır büyük harfle başlar.

♥ Şiirde anlatılan nedir? sorusunun cevabı **şiirde konuyu** verir. Şiirde işlenen konunun, okuyucuda hissettirdiği duyguya **ana duygu** denir.

AĞAÇ DIYOR Kİ

Ben küçük bir ağacım
Yurdumun bir bahçesinde,
Topraklar tüterken görün,
Dallarım çiçeklensin de.

Her şeyimle yararlıyım,
İnsanoğluna dünyada,
Çiçeğim, yaprağım, gölgem
İri dallı zerdalimle.

Kuşlar mutlu şarkısını
Hep dalımda söylerler,
Şen arılar vızır vızır,
Kokuma koşup gelirler.

Sakin, sakın dalımızı;
Çocuklar çekip kırmayın.
Çakınızla gövdemizde.
Derin yaralar açmayın.

Halim YAĞCIOĞLU

1. Ağacın neredeymiş?
2. Şiire göre ağacın insanlara yararları nelerdir?
3. Şiire göre ağacın hayvanlara yararları nelerdir?
4. Ağacın çocuklardan ne istiyor?
5. Şiirin konusu nedir?
6. Şiirin ana duygusu nedir?

ORMAN

-3-

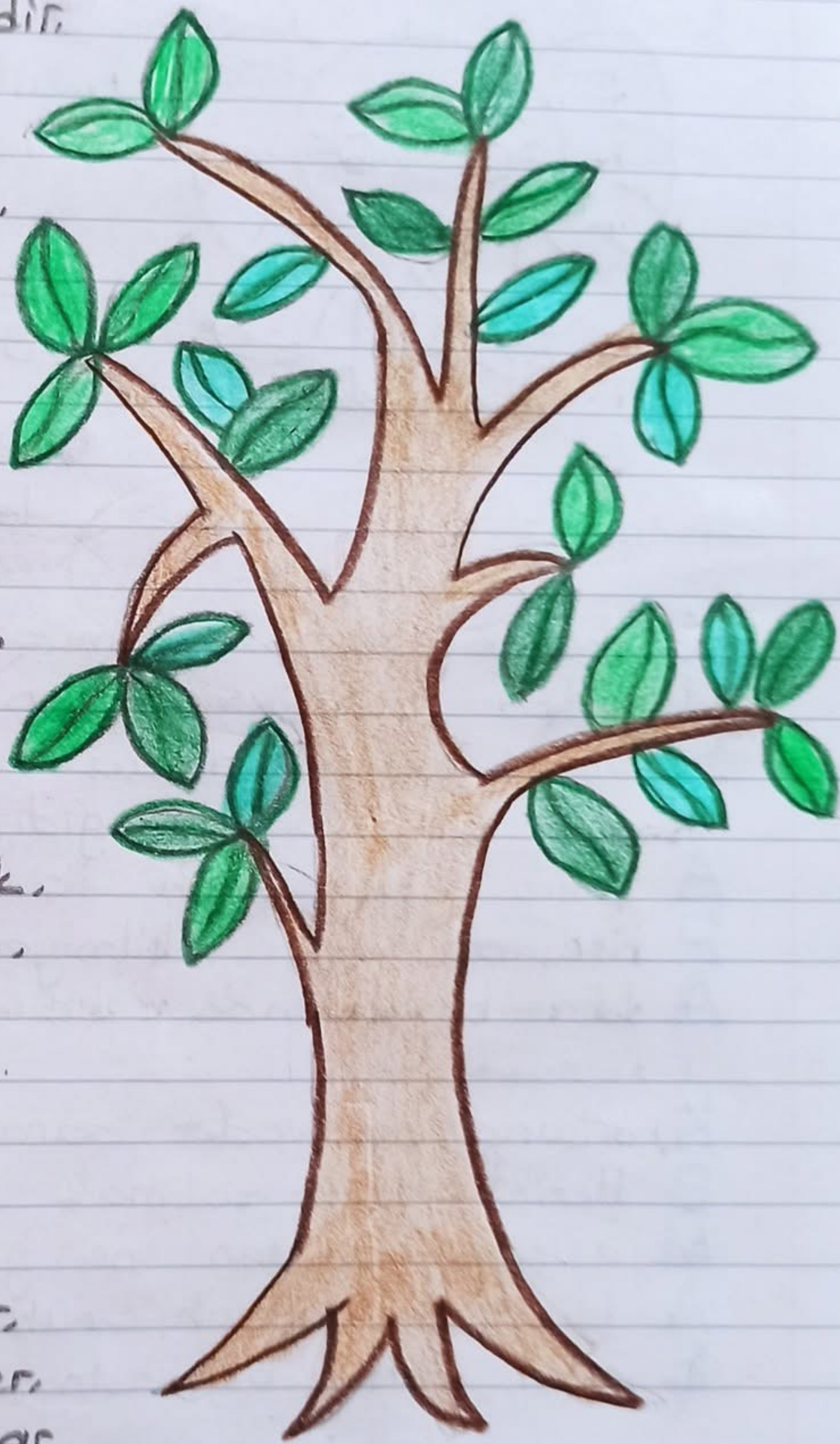
Orman yurdun temelidir,
Nesillerin evvelidir,
Her sanatın ilk elidir,
Ormandaki varlığa bak.

Orman memleketin süsü,
Hem ufağı hem irisi,
Her dalında bir kuş sesi
Ormandaki varlığa bak.

Çiçekler açar renk renk,
Dağları süsler gülerlek,
Selleri önler emerek,
Ormandaki varlığa bak.

Gemi olur, suda yüzer,
Uçak olur, gökte gezer,
Kalem, kağıt neler yazar,
Ormandaki varlığa bak.

Kısaltılmıştır.
Aşık Veysel ŞATIROĞLU

21-26 Mart Orman Haftası
ORMANLARIMIZI KORUYALIM

AKROSTİS

-4-

♥ Bir şiirde dizelerin ilk harflerinin yukarıdan aşağıya doğru sıralandığında anlamlı bir sözcük meydana getirmesidir.

♥ Akrostiş Türkçe söyleniyle ilklemedir.

M emlekete sis çökmüş bir gece
U sulca yanağıma sen düşünüyorsun.
S abah saat dokuzu beş gece
T erk edip bizleri gidiyorsun.
A yrılık çok yaktı içimizi
F arında mısın bilmiyorum.
A ldın beraberinde bizleri.

K orkunc bir veda sararmıştı her yer
E llerini uzat tutmak istiyoruz
M asmavi gözlerin ne güzel
A ldın bir sabah ruhumuzu
L akin nasıl bölmesin uyumuzu

A ydınlığa yol açmış ulusun lideri
T ürlüktür vermediği en kutsal zaferi
T yrılık görüncede on kasım gününde
Tarihler dile gelir ölüm gününde
Ü lkesine baş koymuş yüce insan.
R ahat uyu bizler ülke bekeliyiz.
K albimizden silinmeyecek derin yeriniz.

Güneşle denizi
 Üzerinde mavisini
 Zirh gibi döşenmiş yeşili
 En güzel günler ve aylar
 Lalelerle uzayan yollar

Toprak mis gibi kokar
 Üstünde binbir türlü çiçekler
 Rüyada güzel bir türkü çalar
 Kızları, köyleri, yaylası
 Yerde yasar güzel insanları
 Yurdunun her bir karesi
 Emektir bizlere atalarımızdan
 Mülketimin üstünde ay yıldızlı bayrağım.

Cumhuriyet kuruldu
 Ulusumuz mutlu oldu
 Mustafa Kemal'in sesyle
 Hürriyetimiz duyuruldu
 Ulusumuz bir oh çekti
 Rahatladı ve sevindi
 Lelebet yaşayacak
 Aşasın Cumhuriyet
 En güzel hediyedir
 Türkiye'ye Cumhuriyet